ÚTMUTATÓ A JÉZUSHOZ

AZ EVANGELIKUS GYERMEKEK ELSŐ VALLÁSI TANKÖNYVE AZ ELEMI NÉPISKOLA I. ÉS II. OSZTÁLYÁBAN.

A PESTI EVANG. MAGYAR EGYHÁZ TANTERVE SZERINT

IRTA:

RAFFAY SÁNDOR.

Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára

Ára kötve 40 fillér

BUDAPEST,
A PESTI EV. MAGYAR EGYHÁZ KIADÁSA
1910.

Leltári szám:
42.883.
Leltároztatott
1931. II. hó 5. n.

Hornyánszky Viktor cs. és kir. udv. könyvnyomdája Budapest

M. KIR. ERZSÉBET
TUD. EGYETEM
KÖNYVTÁRA.

Az első osztály tananyaga.

Imádságok. Énekek.

Tanulás előtti imádság.

Jó Isten, add áldásodat,
Hogy jól töltsük e napodat,
Hogy ne legyünk itt hiában
E szent célú iskolában.
Áldd meg mai leckéinket,
Hogy műveljük lelkeinket.
Ámen.

Tanulás utáni imádság.

Hála neked jó Istenünk:
Vigan lehet hazamennünk.
Dolgainkat jól végeztük,
Szivünk, lelkünket műveltük.
Add, hogy ami jót tanultunk,
Otthon is meglássék rajtunk
Jó szüleink örömére,
Szent neved dicsőségére.
Ámen.

Reggeli imádság.

Jó Istenem, felébredtem,
Te őrködtél én felettem.
Köszönöm, hogy megtartottál,
Hogy felettem virrasztottál.
Óvj meg ma is szent kezeddel,
Szent kezedből ne eressz el.
Vedd oda mind, aki szeret!
Óh, hallgasd meg kérésemet.
Ámen.

Esteli imádság.

Én Istenem, jó Istenem,
Becsukódik már a szemem.
De a Tiéd nyitva, Atyám:
Míg én alszom, vigyázz reám!
Ámen.

Étkezés előtti imádság.

Uram, Jézus, légy vendégünk,
Áldd meg, amit adtál nékünk!
Ámen.

Étkezés utáni imádság.

Aki ételt, italt adott:
A jó Isten legyen áldott!
Ámen.

Reggeli ének.

Szívből hálát adok neked,
Mindenható Istenem!
Oltalmadnak szárnya fedett
A most elmult éjjelen.
Bú, veszély nem támadt rám:
Megtartottál, jó Atyám!

(Dallama: Mennynek, földnek . . .)

Esteli ének.

Uram, ma is éltettél,
Ösvényeden vezettél:
Szivből áldlak Téged!
Hol lel nyelvem elég szót
Hirdetni azt a sok jót,
Amit velem tett Felséged!

(Dallama: Most nyugosznak . . .)

Párhuzamos tananyag.

Reggeli imádság.

Hozzád fohászkodom, óh Isten, jó Atyám!
Te őriztél engem homályos éjszakán.
Vezesse szent karod ma is gyermekedet,
Hogy el ne tévessze igaz ösvényedet.

Óh, adj erőt nekem a jóra, Istenem!
Engedd áldásidat hálásan érzenem.
Áldd meg, kik gondosan nevelnek engemet:
Istenem és Atyám, halld meg kérésemet!
Ámen.

Esteli imádság.

A nap lemegy, az éj beáll,
Álom jő szememre.
Jó Istenem, viselj gondot
Alvó gyermekedre!

Add, veszély nélkül aludjam,
Karjaid között nyugodjam,
Adj csendes éjt szüleimnek,
Adj csendes éjt mindeneknek!
Ámen.

Reggeli ének.

Zengd lelkem az új reggelt,
A nap im' ismét felkelt!
Óh nap, mely gyönyörű vagy!
Az Úr jósága mely nagy!

Az Úr hatalma intett
S tüstént világosság lett.
Menny, föld magasztald tehát
A világosság Atyját!

Ma is terjessz áldást rám,
Ma is légy kegyes Atyám.
Te, ki adtad éltemet,
Hallgasd meg kérésemet!

(Dallama: Szívem keserűségét.)

Esteli ének.

Ez a nap is csendesen
Megint elmult, Istenem!
Semmi bajom nem esett,
Szent karod védelmezett.

Kérlek, édes jó Atyám,
Éjjel is vigyázz reám:
Ha lehúnyom szememet,
Te őrizz meg engemet!

Ha érhetek új napot,
Ébressz fel, ha akarod.
S úgy vezessen szent kezed,
Hogy szerethess engemet!

(Dallama: Adjunk hálát az Úrnak.)

A családról.

Otthon.

Mint a madár a fészkére,
Szomjas vándor hűvös érre,
Mint a gyermek anyaölbe:
Vágyom én e csendes körbe.

Itt, enyelgő kis családom
Közt van az én boldogságom.
Künn borong bár a magasban:
Itt örökké csillagos van!

(Arany János.)

Jézus születése.

Zsidóországban egyszer népszámlálást tartottak. Mindenki a maga szülővárosába ment, hogy beiratkozzék.

József is elment Názáretből Betlehembe, hogy beírják őt a feleségével Máriával együtt. Míg Betlehemben voltak, Máriának kis fiút adott a jó Isten. Mária bepólyálta és a jászolba helyezte a gyermeket, mert nem volt helyük a vendéglátó háznál.

Valának pedig pásztorok azon a vidéken, akik künn a mezőn tanyáztak és vigyáztak éjszakán az ő nyájuk mellett. És íme az Úr angyala hozzájuk ment és az Úrnak dicsősége vette őket körül és nagyon megijedtek. De az angyal mondá:

— Ne féljetek, mert íme hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész népnek öröme leszen: Mert ma született nektek a megtartó, aki az Úr Krisztus a Dávid városában. Ez pedig nektek a jele: találtok egy kis gyermeket bepólyálva feküdni a jászolban.

És az angyallal hirtelen mennyei seregek sokasága jelent meg, akik az Istent dicsérik és ezt mondják vala:

— Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek és e földön békesség a jóakaratú embereknek!

(Lukács ev. 2, 14.)

Boldog örömnap derült ránk,
Vigadjon szívünk, zengjen szánk,
Az egész világ vígadjon:
Istenünknek hálát adjon!

A megtartó ma születék,
Benne örvend a föld s az ég!
Egy ártatlan kis csecsemő,
Lelketek üdve leszen ő!

Óh, kedves vendég nálam szállj,
Bűnömtől ne iszonyodjál,
Jer, térj be örök szeretet,
Erősítsd gyenge hitemet!

Jézust megmentik a szülei.

Mikor a kis Jézuska született, Heródes volt Zsidóország királya. Ez a király meg akarta ölni a kis Jézust. De az Úr angyala megjelent álomban Józsefnek és azt mondta neki:

— Kelj föl, vedd a gyermeket és annak anyját és fuss Egyiptomba és maradj ott, amíg én mondom neked. Mert Heródes halálra fogja keresni a gyermeket.

József felkelt, vette a gyermeket és annak anyját és Egyiptomba ment. És ott maradt egészen Heródes haláláig. (Máté ev. 2, 13—15.)

A jó szülőknek nem ismer
Határt hű szeretete.
Ezzel, higyjétek, fel nem ér
A gyermekek szerelme.
Hűségük hát áldjátok,
Halálig hálájatok.

(Dallama: Mennynek, földnek teremtője.)

Az árva.

(Olvasmányul.)

Nem kérdem, ki vagy?
Érzem, tudom, látom!
Ott tartod nevedet
Halovány orcádon.
Szemed megtört fénye
Egy világot vádol:
Lehullott falevél
Villámütött fáról!

Álmaidban te is
Mindent elfeledvén,
Mintha ott pihennél
Édesanyád keblén.
Nincs annál édesebb,
Pihentetőbb párna:
Legjobban tudja ezt
A ki szegény árva!

(Szász Gerő.)

A kapernaumi királyi ember.

(Olvasmányul).

Egy királyi embernek beteg lett a fia.

Mikor ez meghallá, hogy Jézus odaérkezett, hozzáment és kérte őt, hogy menjen el és gyógyítsa meg az ő fiát, mert halálán van.

Mondá Jézusnak a királyi ember:

— Uram, jőjj, mielőtt a gyermekem meghal!

Mondá neki Jézus:
— Menj el, a te fiad él!
Es hitt az ember a szónak, amit Jézus mondott neki és elment. És otthon megtudta, hogy abban az órában könnyebbedett meg a fia, melyben Jézus azt mondotta: A te fiad él. És híve lett az az ember Jézusnak. (János ev. 4. 46–53.

Akik engemet követnek
És sok jót ruháznak rám:
A jótevésben követnek
Téged, mennyei Atyánk!
Óh áldd meg, Uram, azokat
S jutalmazd meg jóvoltukat!
(Dallama: Jézus hűséges tanítónk.)

Édesanyánk.

(Olvasmányul.)

Mikor egy-egy romlott
Semmi embert láttok,
Aki magának is,
Másnak is csak átok,
Akinek sohsincs egy
Tiszta indulatja:
Sirassátok meg szegényt, mert
Nem volt édesanyja!

S ha mikor a szivünk
Megtelik jósággal,
A szemünk könnyűvel,
Lelkünk imádsággal,

Mikor egy-egy nemes
Tettet viszünk végbe:
Csókoljuk meg édesanyánk
Lábanyomát érte!

(Szabolcska M.)

A szülők és gyermekek.

Jézus engedelmessége.

Jézus szülei évenként feljártak Jeruzsálembe, a husvét ünnepére. Mikor Jézus 12 esztendős lett, akkor is felmentek Jeruzsálembe az ünnep szokása szerint. Az ünnepnapok leteltével mikor visszatérőben voltak, visszamaradt a gyermek Jézus Jeruzsálemben, de nem vette észre József és az anyja. Azt hivén, hogy az útitársaságban van, egy napi utat tettek, amikor keresni kezdték őt a rokonok és ismerősök között. S mert nem találták, visszatértek Jeruzsálembe, hogy megkeressék. S lőn, hogy három nap mulva találták meg a templomban a tanítók között ülve, amint őket hallgatta és kérdezgette. Akik pedig hallották, mind csodálkoztak az ő értelmén és feleletein.

Mikor Jézust a szülei meglátták, elámultak és azt mondá neki az anyja:

— Fiam, miért cselekedtél így mivelünk? Ime, atyád és én keseregve kerestünk tégedet!

Jézus így felelt:

— Mi az oka, hogy kerestetek engemet? Hát nem tudjátok, hogy nekem azok között kell lennem, amelyek az én Atyáméi?

De azok nem értették meg a beszédet, amelyet nekik mondott. És alámént velük és elment Názáretbe és engedelmes volt nekik.

(Lukács ev. 2, 41—51.)

Salamon király és az anyja.

(Olvasmányul.)

A zsidóknak leghatalmasabb és legbölcsebb királyát Salamonnak hívták. Salamon nemcsak bölcs és hatalmas, hanem jó is volt, mert sohasem felejtette el, mit köszönhet a szüleinek.

Egyszer az édesanyja kereste fel a hatalmas királyt. Mikor ez meglátta, hogy az édesanyja közeledik, fölkelt, eléje ment, meghajtotta magát előtte, azután széket tétetett az anyjának, hogy az ő jobbkeze felől üljön és csak úgy ült vissza a trónusára. (I. Kir. 2, 19.)

Ez a bölcs Salamon király azt a tanácsot adja minden gyermeknek:

— Hallgasd fiam a te atyádnak tanítását és a te anyád oktatását el ne hagyd. Mert kedves ékesség lesz az a te fejednek és a te nyakadnak aranylánc! (Példabeszédek 1, 8—9.)

A tékozló fiú és az atyja.

Egy embernek két fia volt. Az ifjabb fiú azt mondta az atyjának:

— Atyám, add ki nekem a vagyonnak reám eső részét.

És az atya megosztotta vagyonát a két fia között.

Nemsokára összeszedte a kisebbik fiú mindenét és elment idegenbe, és ott eltékozolta vagyonát, mert dobzódva élt. Mikor pedig mindent elköltött, nagy éhség támadt azon a vidéken és ő szükséget kezdett látni. Akkor annak a vidéknek egyik polgárához szegődött disznópásztornak. A fiú annyira éhezett, hogy azzal a moslékkal szeretett volna jólakni, amelyet a disznók ettek, de senki se adott neki belőle.

Akkor magába szállt, belátta, hogy nem jól cselekedett és elgondolta:

— Az én atyámnak mily sok bérese bővelkedik kenyérben, én pedig éhen halok! Fölkerekedek hát, elmegyek az én atyámhoz és azt mondom neki: Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened és nem vagyok immár méltó, hogy fiadnak mondjanak, tégy engem a te béreseid egyikéhez hasonlóvá!

És fölkerekedvén, elment az ő atyjához. Mikor pedig még távol volt, meglátta őt az atyja és megesett rajta a szíve s odafutván, a nyakába esett és megcsókolgatá őt.

A fiú pedig mondá:

— Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened és nem vagyok immár méltó, hogy a te fiadnak mondjanak!

Az atya pedig odaszólt a szolgáinak:

— Hozzátok el a legszebb ruhát és adjátok reá és húzzatok gyűrűt a kezére és sarut a lábára! És előhozván a hízott tulkot, vágjátok le s együnk

és vígadjunk! Mert az én fiam meghalt, de feltámadott, elveszett, de megkerült.

És vígadni kezdtek. (Lukács 15, 11—24.)

A szeretet a világ megváltója,
Ez fedi a bűnt, az árvát ez óvja,
Ez ád kenyeret a koldus kezébe,
Az elhagyottnak ez a menedéke.
— Csak egy szentség van a világ felett
Örökétig való: a szeretet!

(Szabolcska Mihály.)

A szülői szeretetnek nincsen mása. Ezért mondja Isten parancsolata is: Tiszteljed a te atyádat és anyádat, hogy jól legyen dolgod és hosszú életű légy e földön!

A testvérek.

Kain és Ábel.

(Olvasmányul.)

Kain és Ábel testvérek voltak. Kain földművelő volt, Ábel pedig pásztor. Egyszer Kain ajándékot vitt az Úrnak a föld terméséből. Ábel is vitt ajándékot az ő juhaiból. De az Isten csak Ábel ajándékát vette szívesen, Kainéra pedig rá se tekintett. Ezért Kain megharagudott és lecsüggesztette a fejét. Az Úr pedig így szólt Kainhoz:

— Miért gerjedtél haragra és miért csüggesztéd le a fejedet? Hiszen, ha jól cselekszel, emelt

M. KIR. ERZSÉBET TUD. EGYETEM KÖNYVTÁRA.

fővel járhatsz, ha pedig nem jól cselekszel, a bűn az ajtó előtt leselkedik és rád vágyik, de te uralkodjál rajta!

Kain azonban nem az Úrnak a szavára hallgatott, hanem a gonosz indulatát követte. Mikor a mezőn voltak, rátámadt Ábelre és megölte őt.

Ekkor azt mondta az Úr Ábelnek:

— Mit cselekedtél? A te testvéred vére kiált én hozzám a földről. Mostan azért légy átkozott e földön, hogy amikor míveled a földet, ne adja neked többé az ő termő erejét. Bujdosó és vándorló légy a földön.

És Kain földönfutóvá lett. (I. Mózes 4, 3–12.)

Légy velem Istenem,
Óh, nyujtsd felém kezedet,
Vezesd ösvényeden,
Tévelygő gyermekedet!
Hogy leljem üdvömet,
Te légy szövétnekem,
Gyámom, hivem, védőm
Ne hagyj el engemet!
(Dallama: Isten, óh szent Isten.)

Józsefre irígykednek a testvérei.

Jákob istenfélő, kegyes ember volt. Tizenkét fiút adott neki az Isten, de ezek közt legjobban szerette Józsefet. Csináltatott is neki cifra ruhát. Ezért a bátyjai meggyűlölték és még csak jó szót se bírtak hozzá szólni.

József egyszer álmot látott. Elbeszélte az álmát a testvéreinek, mire azok még jobban meggyűlölték őt.

József így mondta el az álmát:

— Kévéket kötöztünk a mezőben és ime az én kévém felkelt és felállt, a ti kévéitek pedig körülállanak és az én kévém előtt meghajoltak.

A bátyjai erre azt mondták:

— Avagy király akarsz-e lenni felettünk! Vagy uralkodni akarsz-e rajtunk?

És annál inkább gyűlölték őt az álmáért, meg a beszédéért.

Másik álmot is álmodott és elbeszélte bátyjainak.

— Ime a nap és a hold és tizenegy csillag meghajol vala én előttem.

Ezért az atyja is megdorgálta:

— Micsoda álom ez, amelyet álmodtál? Avagy elmegyünk-e, én és a te anyád és a te testvéreid, hogy meghajtsuk magunkat te előtted a földig?

Ezért irígykedtek Józsefre a testvérei.

(I. Mózes 37, 3—11.)

Senkinek se irígyeljem
Szerencsés állapotát,
Kedvemet abban ne leljem,
Ha ő kárt s szükséget lát.

Sőt add, hogy magamé gyanánt
Tartsam mások vígságát,
S minden felebarátomnak
Munkáljam boldogságát.

(Dallama: Dicsérlek Uram, tégedet.)

Józseffel gonoszul bánnak a testvérei.

Jákobnak minden fia elment a nyájakat legeltetni, csak József maradt otthon. Egyszer így szólt Jákob Józsefnek:

— Eredj fiam, nézd meg, hogy s mint vannak a te bátyáid és a juhok. Hozz hírt nekem róluk.

József el is ment. Mikor a bátyjai meglátták őt messziről, összebeszéltek, hogy megölik. De Ruben tanácsára mégis csak egy száraz kútba vetették Józsefet. Azután leültek kenyerezni.

Közben kereskedők karaványa vonult el előttük. Ezek teveháton fűszerszámot, balzsamot és mirhát szállítottak Egyiptomba.

Júda azt tanácsolta, húzzák ki Józsefet a kútból és adják el őt ezeknek a kereskedőknek. A testvérek megfogadták Júda szavát és Józsefet húsz ezüst pénzen eladták a kereskedőknek.

Józsefről már előbb leszedték a testvérek a cifra ruhát. Ezt most egy levágott kecske vérébe mártották és mikor hazamentek, azt hazudták atyjuknak:

— Ezt találtuk, ismerd meg, fiad ruhája-e, vagy nem?

Jákob megismerte a ruhát és sírva mondá:

— Fiam felsőruhája ez, fenevad ette meg őt, bizony széjjelszaggatta Józsefet!

És Jákob gyászba öltözött és sokáig siratta Józsefet. (I. Mózes 37.)

Bizzad minden utadat
S mi bánja lelkedet
Az Úrra, ő igazgat
Híven földet, eget:
Ki felhőknek, szeleknek
Szabott irányt mutat,
Hidd el, ha gondok űznek,
Nyit neked is utat.

(Saját dallamára.)

József Egyiptomban.

A kereskedők Józsefet Egyiptomba vitték és ott a király egyik főemberének, Potifárnak adták el. Potifár nagyon megszerette az ügyes és istenfélő Józsefet. Összes szolgái felett parancsolóvá és egész háza felett gondviselővé tette őt. Potifár felesége azonban haragudott Józsefre és addig áskálódott ellene, míg Potifár tömlöcbe nem vetette Józsefet.

De Józsefet nem hagyta el az Isten, hanem még a raboskodást is javára fordította.

Egyszer a király ezt álmodta:

A folyóból hét szép és kövér tehén jön ki és legel a nádasban. Utánuk más hét tehén jön ki a folyóvízből, rútak és ösztövérek és odaállanak az előbbi tehenek mellé és elnyelték a rút és ösztövér tehenek a hét szép és kövér tehenet.

Fáraó felserkent, de újra elaludt és másodszor is álmot látott és íme hét gabonafej nevelkedik egy száron, mind teljes és szép. Utánuk hét vékony

és kiszáradt gabonafej nevekedik vala. És elnyelték a vékony gabonafejek a hét kövér és teljes gabonafejet.

Reggelre kelvén, nyugtalankodék a Fáraó a lelkében. Egybehivatá Egyiptom minden jövendőmondóját és minden bölcsét, de senki se tudta neki megfejteni az álmát.

Akkor Józsefet hivatták, mert a főpohárnok a tömlöcben megismerte Józsefet és tudta, hogy ért az álmok magyarázásához. József így fejtette meg a király álmát:

— A Fáraó álma egy és ugyanaz. Amit Isten cselekedni akar, azt jelentette meg a Fáraónak. A hét kövér tehén hét esztendő, a hét szép gabonafej az is hét esztendő. A hét ösztövér tehén is, meg a hét vékony gabonafej is hét esztendő, az éhségnek hét esztendeje. Ime hét esztendő jön és nagy bőség lesz egész Egyiptomban. Azok után pedig következik az éhség hét esztendeje s minden bőséget elfelejtenek Egyiptom földén és megemészti az éhség a földet. Azért szemeljen ki a Fáraó egy értelmes és bölcs embert és tegye Egyiptom földén gondviselővé és takarítsák be a következő jó esztendők termését és gyűjtsenek gabonát, hogy legyen mit enni a szűk esztendőkben.

Ekkor azt mondta a Fáraó Józsefnek:

— Mivelhogy Isten mindezeket neked jelentette meg, nincsen hozzádfogható értelmes és bölcs ember, te légy azért az én országomban a főgondviselő.

Igy lett József fejedelemmé Egyiptomban.

(I. Mózes 39—41.)

Teremtő Isten, bármily messze menjek,
Fölöttem fénylik a te tiszta mennyed,
A tiszta mennynek tükörében képed
S örök hűséged!

(Dallama: Krisztus Urunknak . . .)

József jóval fizet a gonoszért.

Mikor az éhinség bekövetkezett, seholsem volt gabona, csak Egyiptomban. József szülei és testvérei is éheztek. Ők is Egyiptomba mentek gabonáért.

Mikor a testvérek József elé jutottak, földig hajoltak előtte. Beteljesült hát, amit Isten álomban előre megjósolt. József megismerte a testvéreit, de úgy tett, mintha nem tudná, hogy kik. Pénzüket azonban nem fogadta el, hanem a gabonához a zsákba tétette.

Másodszor is elmentek Józsefhez a testvérei és ekkor felfedezte nekik, hogy ő az a József, akit egyszer eladtak. A testvérek nagyon megijedtek, mert azt hitték, megbünteti őket. De József így szólt:

— Ne bánkódjatok és ne bosszankodjatok azon, hogy engem ide eladtatok. Mert a ti megmaradástokért küldött ide engem az Isten. Beszéljétek hát el atyámnak minden én dicsőségemet és siessetek, hozzátok ide az én atyámat!

Mikor Jákob megtudta, hogy a fia él, hálát adott Istennek. Azután egész háznépével felkerekedett és elment Egyiptomba. József nagy szere-

tettel fogadta őket és letelepítette őket Egyiptom földjén. (I. Mózes 42—47.)

Boldog, kit tiszta szeretet vezérel,
Miként a vándort csillag fénye éjjel,
Ki minden sértést, bántalmat feled,
És könyörül a szenvedők felett.

Boldog, ki tűrni tud minden bántalmat,
Akinek szíve tiszta, mint a harmat,
Ajkán nem támad vádoló panasz,
Kegyelmed néki enyhítő vigasz!

(Dallama: A nap elment . . .)

Ábrahám és Lót.

(Olvasmányul.)

Egyiptomban a zsidók eltanulták a pogányok szokásait és elromlottak. Ábrahám családja azonban kegyes és istenfélő maradt. Ezért azt mondta az Isten Ábrahámnak:

— Eredj ki a te földedből és a te rokonságod közül arra a földre, amelyet én mutatok neked. És nagy nemzetté teszlek és megáldalak tégedet.

Ábrahám engedelmeskedett az Úrnak s testvérével, Lóttal együtt elment arra a földre, amelyet az Úr mutatott neki. Ez a föld Kanaán földje volt.

Ábrahámnak és Lótnak igen sok juha, ökre és sátora volt. Az a föld, amelyre letelepedtek, nem bírta őket eltartani. Versengés is támadt Ábrahám és Lót pásztorai közt.

Mondá azért Ábrahám Lótnak:

— Ne legyen versengés köztem és közötted, se az én pásztoraim és a te pásztoraid között, hiszen atyafiak vagyunk. Válj el, kérlek, tőlem, ha te balra tartasz, én jobbra megyek, ha te jobbra mégy, én balra térek.

És atyafiságos szeretettel megváltak egymástól.

(I. Mózes 12, 13.)

Jézus is azt mondja: Boldogok a békességre igyekezők, mert ők Isten fiainak mondatnak.

(Máté ev. 5, 9.)

A munka és az imádság.

A tücsök és a hangya.

(Olvasmányul.)

Egy rest tücsök egész nyárba
Kedvére dalolgatott
S a gabona-éléstárba
Nem igen hordogatott:
„Ha ma kedvemre dúdolok,
A holnappal mit gondolok?
A nyárnak van eledele,
A gyomrom mindennap tele!“

Így okoskodék magában
Az év kedvező szakában.
De most bezzeg jön a tél,
Tücsök-néne mivel él?

Most minden, mi élő volt
A természetben, kiholt.
S éhen-holtan nyomorog,
Mert üres hasa korog.

A szorgalmas hangyának
— Vagyis telt kamrájának —
Elméne tiszteletére
S tőle eleséget kére,
Igérvén, hogy tavasszal
Megadja nagy kamattal.
De a megrakott garmada
Gazdája ily választ ada:

„Mit magam hordtam rakásra,
Azt nem pazarolom másra.
Nénikém, ha a melegben
Muzsikáltál, a hidegben
Most kedvedre táncolhatsz,
Itt a tél, farsangolhatsz.“

Pál apostol azt mondja: Aki nem dolgozik, ne is egyék! (I. Thess. 3, 10.)

A méhecske.

(Olvasmányul.)

„Jó reggelt, méhecske,
Hová oly sietve?“
— Megyek a mezőre,
Mezőről ligetbe!

„De hisz még korán van,
Ráérnél estéig!“
— Ki dolgát halasztja,
Rendesen elkésik!

„Túlsokat dolgozol,
Úgyis oly gyönge vagy.“
— Könnyebben ér a baj,
Hidd el, ha renyhe vagy!

„Mi haszna munkádnak,
Más eszi mézedet.“
— Másoknak használni
Kétszeres élvezet!

A napszámosok.

Jézus mondta ezt a példabeszédet.

Hasonló a mennyek országa a gazdához, aki jó reggel kiment, hogy munkásokat fogadjon szőlőjébe.

Kilenc órakor is kiment és amikor látott némelyeket, akik hivalkodva a piacon állottak, azt mondta nekik:

— Menjetek el ti is a szőlőbe és ami jár, megadom nektek.

És azok elmentek.

Tizenkét és három óra tájban is kimenvén, úgyanúgy cselekedett.

Este öt óra tájban is kimenvén, ismét talált némelyeket, akik hivalkodva állottak vala és mondá nekik:

— Mit állotok itt egész napon át hivalkodva? Menjetek el ti is a szőlőbe és ami igaz, megkapjátok.

Nem henyélni, — munkásságra
Küldettem én e világra!
Add hát uram, hogy míg élek,
Legyek munkás, hasznos lélek.
Áldj meg kedvvel s értelemmel,
Hogy használjak életemmel
S vigyem jól véghez munkámat,
Várván tőled koronámat!

(Dallama: Készítsd magad.)

A gyár és a kolostor.

Két ember beszélgetett egy gyár udvarán. A gyár azelőtt kolostor volt, amelyben barátok laktak.

— Vajjon miért pusztult el ez a kolostor? — találgatta az egyik ember.

— Azért pusztult el, mert benne csakis imádkoztak, de nem dolgoztak is, — felelte a másik. Ennek a gyárnak is el kell pusztulnia, mert ebben meg csak dolgoznak, imádkozni meg elfelednek. Áldás csak ott van, ahol imádkoznak és dolgoznak.

Jézus imádkozni tanítja a híveit.

Mikor Jézus egy helyen imádkozott, egyik tanítványa azt mondta neki:

— Uram, taníts meg minket imádkozni.

Akkor Jézus így szólt a tanítványaihoz:
— Igy imádkozzatok:
Mi atyánk, ki vagy a mennyekben,
Szenteltessék meg a te neved,
Jöjjön el a te országod,
Legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, úgy itt e földön is.
A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma.
És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk azoknak, akik ellenünk vétkeztek.
És ne vígy minket kisértésbe,
De szabadíts meg minket a gonosztól.
Mert tied az ország és a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen. (Máté 6 és Lukács 11.

Az imádságról ezt is mondta Jézus:
— Mikor imádkozol, ne légy olyan, mint a képmutatók, akik a gyülekezetekben és az utczák szegletein fennállva szeretnek imádkozni, hogy lássák őket az emberek.
— Mikor imádkoztok, ne legyetek sok beszédűek, mint a pogányok, akik azt gondolják, hogy az ő sok beszédükért hallgattatnak meg.
(Máté 6, 5 és 7.)

Házi istentisztelet.

(Olvasmányul.)

Hol buzgón imádkozni szoktak,
Ott áll az Isten temploma.
Bár kunyhó az és koldus lakja,
A békesség szelíd galambja

S az egyetértés száll oda.
A bánatfelhők ott nem járnak
S az életet a boldogságnak
Szép napja megaranyozza.

Hol buzgón imádkozni szoktak,
Kősziklán épült ott a ház.
Erős fala szélben se dől el,
Dacol a romboló idővel
S lakóira az Úr vigyáz.
Bő áldás száll az oly családra,
Ahol lobog a hitnek lángja
S hol gyakran hangzik hő fohász.

(Kühn—Nagy.)

A szolga megbecsülése.

(Olvasmányul.)

Mikor Ábrahám megöregedett, behivatá az ő háza öreg szolgáját, aki mindenében gazda volt és ezt mondta neki:

— Eredj el az én elhagyott hazámba és onnét hozzál az én fiamnak, Izsáknak, feleséget!

A szolga szót fogadott és elment.

Mikor megérkezett Ábrahám régi hazájába, egy kútnál így imádkozott Istenhez:

— Uram, íme én a víz forrása mellé állok és e város lakosainak leányai kijönnek vizet meríteni. Legyen azért, hogy a melyik leánynak azt mondom: „Hajtsd meg a te vedredet, hogy igyam“, és az azt mondja: „Igyál, sőt a te tevéidet is

megitatom“, az legyen, akit a te szolgádnak, Izsáknak rendeltél.

A jó Isten meghallgatta a hű szolga fohászkodását. Alighogy bevégezte az imádságát, jött egy Rebeka nevű leány s mikor a szolga vizet kért tőle, azt felelte neki: „Igyál, sőt a te tevéidet is megitatom“.

A hű szolga erre elment Rebeka atyjához, megkérte a leány kezét Izsáknak és el is vitte magával urának feleségül. (I. Mózes 24.)

Az Úr igéje mondja:

— Ti urak, ami igazságos és méltányos, a ti szolgáitoknak megadjátok, tudván, hogy nektek is van uratok mennyekben! (Kol. 4, 1.)

— Ti szolgák, szót fogadjatok mindenben a ti test szerint való uraitoknak, nem a szemnek szolgálván, mint akik embereknek akarnak tetszeni, hanem sziveteknek egyenességében félvén az Istent. (Kol. 3, 22, 23.)

A második osztály tananyaga.

A legjobb atya az Isten.

A világ teremtése.

Kezdetben teremté Isten az eget és a földet és mindazt, ami az égen és a földön van.

Utoljára embert teremtett Isten a maga képére és hasonlóságára. Férfivá és asszonnyá teremtette Isten az embert és megáldotta és úrrá tette a földön.

Mikor pedig elvégezte Isten az ő minden munkáját, hetedik napon megszünt munkálkodni és megáldá és megszentelé a hetedik napot.

(I. Mózes 1, 2.)

Isten dicsősége.

Felséges Úr, ki kegyes Istenünk vagy,
A te neved, óh, mily csudálatos nagy!
Dicsőséged átéri az eget
És elragyog mind a világ felett!

Ha a világ remek voltát csudálom,
Kezed nyomát mindenütt ott találom.
A föld, az ég csudák hosszú sora:
Ámulatom véget nem ér soha.

S kél ajkamon magasztaló dicséret,
Csudálandó örök Isten, Tenéked,
Kinek neve átéri az eget
És elragyog mind a világ felett! (Szabolcska M.)

(Dallama: A nap elment . . .)

Isten gondviselése.

(Olvasmányul. Éneklésre.)

Istenemhez száll az ének
És ő benne vígadok,
Mert hű gondja, bármit nézzek,
Mindenünnen rám ragyog.
Jó szívének indítója
Nem más, csak a szeretet,
Mely a kegyes híveket
Szüntelen magához vonja.
Véget ér itt mindenem,
Csak Isten szerelme nem.

Mint a sas kicsiny fiára
Ráborítja szárnyait,
Úgy fedez be bizonyára
Engem Isten karja itt.
Atyaként véd létem óta,
Amely tőle eredett,
S min örülök, éltemet
Mostanáig mindig óvta
Véget ér itt mindenem,
Csak Isten szerelme nem! (Gebhardt—Fejes.)

(Dallama: Hogyne dicsérném az Istent.)

Illés története.

Illés hűséges prófétája volt Istennek. Egyszer az Úr azzal büntette népét, hogy egy esztendeig se harmat, se eső nem hullott a földre. Hogy pedig a gonosz néppel együtt a hűséges Illés szükséget ne szenvedjen, azt mondta neki az Isten:

— Menj el innét napkelet felé, a Kérit-patak mellett rejtőzz el és a patakból lesz italod, a hollóknak pedig megparancsoltam, hogy tápláljanak téged ott.

Illés elment. Leült a patak mellé és hollók vittek neki kenyeret és húst reggel és este.

Mikor a nagy szárazság miatt a patak is kiszáradt, azt mondotta Isten Illésnek:

— Kelj föl és menj el Sareptába, megparancsoltam ott egy özvegyasszonynak, hogy gondoskodjék rólad.

Illés elment Sareptába az özvegyasszonyhoz. De az olyan szegény volt, hogy egy marék lisztjénél, meg a korsájában egy kevés olajánál nem volt már többje. Éppen ebből akart még utoljára pogácsát sütni magának, meg a fiának. Mikor a pogácsa elkészült, mégis odaadta azt Illésnek. Ezért a jó Isten megáldotta a vékáját, meg a korsóját, hogy belőlük a liszt meg az olaj soha ki nem fogyott. (I. Kir. 17.)

Örök Gondviselés,
Ki őrködöl fölöttem,
S megtartasz, bár ezer
Vész legyen is köröttem;
Ki a halálból is
Kiragadsz engemet:
Leborulva áldom
A te szent nevedet!

Hogyha lábam alatt
Egész föld megindulna
S fejemre a magas
Mennyboltozat omolna:
Nem érhet engemet
Akkor sem ártalom,
Óh, mert te vagy velem
S te fogod a karom.

(Dallama: Isten, óh szent Isten.)

Jézus tanítása a gondviselésről.

Mikor egyszer nagy sokaság gyülekezett Jézushoz, így tanította őket:

— Ne aggodalmaskodjatok a ti éltetek felől, mit egyetek és mit igyatok, sem a ti testetekről, mibe öltözködjetek. Avagy nem főbb-e az élet, mint az eledel és a test, mint az öltözet? Tekintsetek az égi madarakra, hogy nem vetnek, nem aratnak, sem csűrbe nem takarnak és a ti mennyei Atyátok eltartja azokat. Nem sokkal különbek vagytok-e ti azoknál?

— Az öltözet felől is, mit aggodalmaskodtok? Vegyétek eszetekbe a mező liliomait, mi módon nevekednek? Nem munkálkodnak és nem fonnak, de mondom nektek, hogy Salamon minden dicsőségében sem öltözködött úgy, mint ezek közül egy. Ha pedig a mezőnek a fűvét, mely ma van és holnap kemencébe vettetik, így ruházza az Isten: nem sokkal inkább-e titeket, ti kicsinyhitűek?

— Ne aggodalmaskodjatok hát és ne mondjátok: Mit együnk? vagy: Mit igyunk? vagy: Mivel ruházkodjunk? Mert mindezeket a pogányok kérdezgetik. Mert jól tudja a ti mennyei Atyátok,

hogy mindezekre szükségetek van. Hanem keressétek először az Istennek országát és az ő igazságát és ezek mind megadatnak néktek.

— Ne aggodalmaskodjatok tehát a holnapi nap felől, mert a holnap majd aggodalmaskodik a maga dolgai felől. Elég a napnak a maga baja.

(Máté ev. 6. 25–34.)

Mózest megmenti az Úr.

Jákób utódai úgy elszaporodtak Egyiptomban, hogy a király félteni kezdte tőlük az országát. Ezért előbb kemény munkával sanyargatta őket, később meg azt parancsolta, hogy minden zsidó fiút, amint világra jön, a vízbe kell vetni.

Egy szegény zsidó asszonynak éppen ekkor született egy kis fia. Egy ideig rejtegette, de azután mégis csak meg kellett tőle válnia. Hogy el ne pusztuljon, gyékénykosárban tette ki a Nilus folyó partjára.

A király lánya éppen fürödni ment és észrevette a kis kosarat. Kihozatta és amikor látta, hogy egy kis fiúcska alszik a kosárban, elhatározta, hogy felneveltetni a kis fiút. Dajkát kerestetett. És a gyermek anyját fogadta fel dajkának, mert az ott leselkedett a közelben, figyelve, hogy mi lesz a kis fiával!

Ez a kis fiú volt Mózes, akit Isten arra rendelt, hogy az ő népét a fogságból kivezesse.

(II. Mózes 1—2.)

Nem ember tanácsán járok,
Isten vigyáz sorsomra.
Ő tőle minden jót várok,
Atyám ő, nincs káromra.
Ő teremtett,
S velem jót tett
Éltem minden napjában,
Bizom hát jóvoltában!

(Dallama: Mind jó, amit . . .)

Isten megszabadítja a zsidó népet.

Isten megszánta a nyomorgó zsidó népet és elküldötte Mózest a királyhoz, hogy bocsássa ki a zsidókat Egyiptomból. De a király nem engedte ki a népet. Még akkor se engedte, amikor az Isten csapásokkal sujtotta az országot.

Végre Isten arra határozta magát, hogy Egyiptom népének minden elsőszülöttét elpusztítja. Hogy a zsidókat ne érje ez a csapás, azt mondta Mózesnek:

— Izraelben minden háznép vegyen egy bárányt és a tavaszi hónap 14-én ölje azt le. A vérből kenje meg mindenki a két ajtófelet és a szemöldökfát. A húst pedig egyék meg azon éjjel tűzön sütve, kovásztalan kenyérrel és keserű füvekkel. Derekaitok legyenek felövezve, saruitok lábaitokon, pálcáitok a kezeitekben. És nagy sietséggel egyétek azt, mert az Úr páskája az. Mert azon az éjjelen átmegy a boszuló angyal Egyiptom földjén és megöli az elsőszülötteket. De a

hol vért talál az ajtófeleken, ott senkit se bánt, elmegy mellettetek, mert ott az Úrnak a népe van, kit az Isten megkímél és megszabadít.

Úgy történt, amint az Úr megmondotta. Egyiptom királya, a Faraó ekkor elbocsátotta Izrael népét a fogságból. (II. Mózes 12.)

Téged ismerni valóban
Mint szerető, jó atyát,
Benned bízni rosszban, jóban,
Ki néped el nem hagyád!
Ez szivünkön a paizs,
Lábunk alatt ez a kőszál,
Mindig az volt, az ma is.
Maradj nekünk, ami voltál!

(Dallama: Szivemet hozzád emelem.)

Isten vezeti Izrael népét.

Mikor Mózes kivezette a népet Egyiptomból, az Úr ment előttük nappal felhőoszlopban, éjjel pedig tűzoszlopban. És a nép nem tévedt el a pusztában, mert az Úr maga vezette őket.

Mikor a Verestenger partjára értek, egyszerre meglepte őket a Faraó serege. Mert megbánta a király, hogy Izrael népét elengedte a szolgaságból.

A zsidó nép nagyon megijedt, de Mózes biztatta őket:

— Ne féljetek, megálljatok és nézzétek az Úr szabadítását, mert az Úr hadakozik ti értetek!

Akkor Mózes segítségért fohászkodott Istenhez és az Úr meghallgatta őt. Azt mondta Mózesnek:

— Emeld fel a te pálcádat és nyujtsd ki kezedet a tengerre és válaszd azt kétfelé, hogy Izrael fiai szárazon menjenek át a tenger közepén.

Mózes úgy tett, amint az Úr parancsolta és Izrael népe szárazon ment át a tengeren.

Hajnalban észrevette a Faraó, hogy Izráel népe eltünt. Utánuk iramodott, de az Úr megzavarta soraikat, bezárta felettük a tengert és elveszté az egyiptomiakat a tengerben.

(II. Mózes 13, 14.)

Isten, te vagy erősségem,
Ha te őrzesz, ki árthat nékem?
Benned nyugszom, én gyámolom.
Végtelen a te segelmed,
Boldog, ki nálad lel védelmet,
Örökkévaló oltalom!
Ha támad ezer vész,
Ha keresztem nehéz,
Téged hívlak:
Óh jőjj Atyám,
Tekints reám!
S eloszlatod bús éjszakám!
(Dallama: vigyázzatok! . . .)

Isten gondját viseli népének.

A pusztában vándorló Izráel hamar megfeledkezett az ő szabadító Istenéről. Zúgolódni kezdett, mondván:

— Bár meghaltunk volna Egyiptomban, ami-

kor a húsos fazekak mellett ültünk, amikor jól lakhattunk kenyérrel. Hiszen éhen veszünk el ebben a pusztában!

Ekkor az Úr azt mondá Mózesnek:

— Ime én esőképen bocsátok néktek kenyeret az égből. Menjen ki azért a nép és szedjen arra a napra valót.

És lőn, hogy este fürjek jövének fel és ellepték a tábort, reggel pedig harmatszállás lőn a tábor körül. Mikor pedig a harmatszállás megszünt, ime a pusztának a színén apró gömbölyegek valának, mint a dara.

Ez volt az égi kenyér, a manna, melyet az Úr adott az ő népének a pusztában. Sokan másnapra valót is szedtek belőle, pedig az Úr megparancsolta, hogy csak annyit szedjenek, amennyi egy napra szükséges. Meg is büntette őket az Úr, mert amit eltettek, megférgesedett és megbűzhödött.

Mikor pedig elfogyott a népnek a vize a pusztában és nem akadtak forrásra, akkor azt mondta az Úr Mózesnek:

— Eredj a sziklához és sujts arra a te vessződdel és víz jön abból ki, hogy igyék a nép.

És úgy lett, amint az Úr mondotta vala.

(II. Mózes 16.)

Az Úr énnékem őrizö pásztorom,
Azért semmiben meg nem fogyatkozom.
Gyönyörű szép kies mezőn legeltet,
Édes vizek folyásinál ad enyhet,
Lelkem nyugalmán őrt áll szent nevével
És engem igaz ösvényen vezérel.

(Dallama: Engem igazgat . . .)

A megtévedt gyermek: az ember.

Az első bűn.

Az első két embernek, Ádámnak és Évának szép kertet teremtett az Isten, hogy abban lakjanak.

Azt mondta nekik az Úr:

— A kert minden fájáról bátran egyetek, de a jó és gonosz tudásának fájáról ne egyetek, mert meghaltok.

A kígyó azonban, mely minden állatnál ravaszabb volt, így szólt Évához:

— Csakugyan azt mondta az Isten, hogy a kertnek egy fájáról se egyetek?

Éva pedig így felelt:

— A kert fáiról ehetünk, de annak a fának a gyümölcséből, a mely a kert közepén van, azt mondá Isten: abból ne egyetek, hogy meg ne haljatok.

A kígyó pedig mondá:

— Bizony nem haltok meg, hanem ha esztek arról a fáról, olyanok lesztek, mint az Isten: jónak és rossznak tudói.

Éva látta, hogy a fa jó az eledelre, kedves a szemnek és kívánatos a bölcseség miatt: szakasztott hát a gyümölcséből és evett és az ő férjének, Ádámnak is adott.

Igy szegte meg az ember először a gondviselő jó Isten parancsolatát. (I. Mózes 3.)

Én Istenem, én bűnös ember,
Itt állok szent szined előtt
Bűneim árja, mint a tenger,
Hullámaival elfödött.
Én Istenem, én Istenem,
Könyörülj árva lelkemen.

(Dallama: Ki csak Istenre . . .)

Az első bűn büntetése.

Mikor Ádám és Éva a tiltott gyümölcsből evett, szégyenelni kezdte magát és elrejtőzött a bokrok közé az Isten elől. De Isten elől elrejtőzni nem lehet. Isten azt is tudta, hogy Ádám és Éva megszegte az ő szavát és evett a tiltott fáról.

Ádám így mentegette hibáját:

— Az asszony adott nekem, úgy ettem.

Éva pedig így mentegetőzött:

— A kígyó ámított el engem, úgy ettem.

Ekkor az Úr így szólt a kígyóhoz:

— Mivelhogy ezt cselekedted, átkozott légy, hasadon járj és porban csússzál!

Az asszonynak pedig ezt mondá az Úr:

— Ezentúl ismerd a fájdalmat is, epekedjél a férjed után, az pedig uralkodjék rajtad.

A férfinak pedig ezt mondá az Úr:

— Fáradságos munkával élj a földből, tövist és bógáncsot teremjen az neked s egyed a mezőnek a füvét. Orcád verejtékével egyed a te kenyeredet, míglen visszatérsz a földbe, amelyből vétettél. Mert por vagy te és ismét porrá leszesz.

És kiűzé az embert Isten az Éden kertjéből, hogy művelje a földet, amelyből vétetett.

(I. Mózes 3, 7–24.)

Ne szállj perbe én velem
Óh én édes Istenem,
Mert meg nem felelhet
Előtted én lelkem:
Elkárhoztathatsz engem!

Reád bízom magamat,
Te viseljed gondomat,
Igazgasd jó útra
Az én lábaimat,
És minden szándékimat.

(Saját dallamára.)

Az özönvíz.

Mikor az emberek elsokasodtak a földön, velük együtt megsokasodott az ő gonoszságuk is. Isten arra határozta magát, hogy eltörli az embereket a földről.

De volt egy Noé nevű ember, aki Istennel járt és ezért igaz és tökéletes volt. Ezt meg akarta az Isten tartani, azért azt mondta neki:

— Csinálj magadnak bárkát, mert özönvizet hozok a földre, hogy elveszítsek minden testet az ég alatt. De veled szövetséget kötök. Bemégy a bárkába s veled a te családod tagjai. És minden élőből egy párt vigyél a bárkába, hogy veled együtt megmaradjanak.

Noé úgy tett, amint neki az Úr parancsolta. Mikor a bárka elkészült, megeredtek az ég csatornái és 40 nap és 40 éjjelen át zuhogott az eső. Annyira emelkedtek a vizek, hogy a legmagasabb hegyeket is elborították. Az özönvíz 150 napig borította a földet és elveszett a földön minden, ami élt. (I. Mózes 6, 7.)

Mely veszélyt szül a bűn!
Uram, szentül fogadom:
Lelkemet, testemet
Ezután néked adom.
Mától fogva kedvem
Csak a jóban leljem,
S az egyenes úton
Lelked vezéreljen.

(Dallama: Isten, óh szent Isten.)

A föld megújulása.

Mikor az eső megszünt, lassanként apadni kezdett az özönvíz. Negyven nap mulva Noé kibocsátotta a bárkából a hollót, mely el-elröpült, de ismét visszaszállt.

Kibocsátotta a galambot is, de a galamb nem talált nyugvóhelyet és visszatért a bárkába.

Hét nap mulva megint kibocsátotta a galambot, s mikor az estennen megjött, olajlevél volt a szájában. Ebből tudta meg Noé, hogy elapadt a víz a földről.

Azután nemsokára kiment Noé a bárkából és kibocsátotta az állatokat is. Azután oltárt épített az Úrnak és hálát adott, hogy megsegítette.

Isten pedig elhatározta, hogy nem veszíti el többé a földet. Ezt mondta Noénak:

— Ime szövetséget szerzek ti veletek és a ti utódaitokkal, hogy ezután nem vész el özönvíz miatt a föld. A szövetség jele pedig ez: az én ívemet helyezem a felhőkbe és amikor felhőbe borítom az eget, ez az ív — a szivárvány — megtetszik a felhőkben.

És ezzel új élet kezdődött a földön.

(I. Mózes 8, 9.)

Dicsérünk Téged, népek atyja,
Hozzánna néked, Istenünk!
Ki hoztál minket virradatra,
Midőn azt hittük, elveszünk.
Hogy szolgálhassunk még neked,
Adtál nekünk új életet.

(Dallama: Ki csak Istenre . . .)

A testvérek kötelességei.

A nagy család.

(Olvasmányul.)

Egy ember elment a vad népek közé, hogy őket az igaz Istenhez vezesse. A vad nép főnöke így szólt hozzá:

— Hogy mertél te közénk jönni? Nem félsz, hogy megölünk?

— Nem félek, felelt az ember, mert véd a jó Isten, kinek ti is gyermekei vagytok.

— Hogyan volnánk mi a te istened gyermekei, mikor nem is ismerjük, nem is ott lakunk, ahol ti laktok? Mondá a főnök.

— És mégis az ő gyermekei vagytok, mert az ő családja az egész világ. Ő teremtett mindent, ő tart meg mindent ezen a földön. Közös Atyánk a jó Isten, mert mindnyájunkról ő visel gondot szeretettel.

Gondviselő Atyám,
Szerető, kegyes Isten!
Ime leborulva
Imádlak tiszta szivben,
S lelkemnek mélyéből
Könyörgök Tehozzád:
Eztán is kegyesen
Fordítsd felém orcád!

(Dallama: Isten, óh szent Isten.)

Ki a testvér?

(Olvasmányul.

Egy ember igen kegyetlenül bánt a szolgáival. Verte, sanyargatta őket.

— A testvéreiddel is ilyen kegyetlenül bánsz? Kérdezte tőle valaki.

— A testvéreim egészen mások, azokat szeretnem kell, de ezek idegenek! Mondá az az ember.

— Tévedsz, atyámfia, felelék neki, mert mi mind testvérek vagyunk ezen a világon. Mindnyájunkat a jó Isten teremtett és tart meg az életben, mindnyájunk szerető atyja, az Isten. A szolga is testvére az ő Urának.

Jézus is azt mondja: Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretitek! (János ev. 13, 35.)

Egy urunk van és egy Istenünk,
Egy testnek vagyunk tagjai.
Közös legyen tehát mindenünk
S mint egy atyának fiai
Ne csak magunkra ügyeljünk,
Másról is gondot viseljünk.
(Dallama: Ki csak Istenre . . .)

A könyörülő szamaritánus.

Egyszer egy törvénytudó azt kérdezte Jézustól:
— Ki az én felebarátom?
Jézus pedig felelvén mondá:
— Egy ember megy alá Jeruzsálemből Jerikóba és rablók kezébe esett, akik kifosztván és megsebesítvén elmenének és ott hagyták félholtan. Véletlenül egy pap ment alá azon az úton, aki azt látván, elkerülé.
— Hasonlókép egy lévita is, mikor arra a helyre ért és látta, elkerülé.
— Egy szamaritánus pedig, mikor meglátta, könyörületre indult és hozzámenvén, bekötözte

annak sebeit, olajat és bort töltött azokba és azután feltette őt a tulajdon barmára, elvitte a vendégfogadóhoz és gondját viselte neki. Másnap pedig elmenőben két pénzt adott a gazdának és mondá:

— Viselj gondot rá és valamit ezen fölül ráköltesz, mikor visszatérek, megadom neked.

— E három közül, kit gondolsz, hogy felebarátja volt annak, aki a rablók kezébe esett?

Az pedig mondá:

— Az, aki könyörült rajta.

Mondá neki Jézus:

— Eredj el és te is akkép cselekedjél.

(Lukács 10, 30–37.)

Itélet napján az
Nem lel irgalmasságot,
Ki máshoz nem mutat
Szives hajlandóságot.
Óh szeretet atyja
Áldj meg oly lélekkel,
Mely örömest tegyen
Jót más emberekkel!

(Dallama: Isten, óh szent Isten.)

A segítés.

(Olvasmányul.)

Egy embernek kigyúladt a háza. Hiába kiáltozott segítségért, a szomszédja meg se mozdult, pedig látta a bajt. Azt gondolta magában:

— Mit törődöm én a más bajával!

Egyszerre azonban átcsapott a tűz az ő házára is. Akkor már ő is segítségért kiabált, de hasztalan, az ő háza is leégett egészen.

Aki máson segít, magának is használ.

Meg ne vonjuk soha másoktól
Kölcsönös szolgálatunkat,
Még akkor se, mikor azoktól
Nem remélhetjük hasznunkat.
Amit kivánunk magunknak,
Adjuk meg embertársunknak.

(Dallama: Ki csak Istenre . . .)

Ki mással jót tesz, Jézussal tesz jót!

Jézus egyszer az örök ítélet napjáról beszélt. Azon a napon némelyeknek majd azt mondja az Úr:

— Jertek, én Atyámnak áldottai, örököljétek az országot, amely számotokra készíttetett a világ megalapítása óta. Mert éheztem és ennem adtatok, szomjúhoztam és innom adtatok, vándor voltam és befogadtatok, mezítelen voltam és felruháztatok, beteg voltam és meglátogattatok, fogoly voltam és felkerestetek.

Akkor azok csudálkozva kérdezik:

— Uram, mikor cselekedtük mi ezeket te veled?

És felelvén mondja nekik Jézus!

— Bizony mondom nektek, ha ezt megtettétek eggyel az én kicsinyeim közül, én velem cselekedtétek meg! (Máté ev. 25, 31–39.)

Taníts, óh éltem atyja
Jézusomtól példát vennem,
Hogy szelíd indulatja,
Szeretete lakjék bennem:
Örüljek az örülőkkel,
Szenvedjek a szenvedőkkel.

(Dallama: Kegyes Jézus, itt vagyunk.)

A megbocsátás.

Egy király megszámoltatta a szolgáit. Az egyik szolgája tízezer talentommal tartozott s mert nem tudott fizetni, azt parancsolta az úr, hogy adják el őt is, meg a feleségét és a gyermekeit is és mindenét, amije csak van és fizessenek. Leborulván azért a szolga, könyörgött az ő urának:

— Uram, légy türelemmel hozzám, és mindent megfizetek neked.

Az úr pedig megszánta azt a szolgát, elbocsátá őt és az adósságát elengedte.

Mikor a szolga kiment, egy szolgatársával találkozott, aki száz dénárral volt neki adós. Megragadta és fojtogatni kezdte, mondván:

— Fizesd meg nekem, amivel tartozol!

A szolgatársa pedig leborult a lábaihoz, könyörgött neki és mondá:

— Légy türelemmel hozzám és mindent megfizetek neked.

De ő nem engedett, hanem börtönbe vettette a szolgatársát, mígnem megfizeti, amivel tartozik.

Mikor azonban a szolgatársai látták, mit művel, nagyon megszomorodtak és elmenvén, mindent elmondtak az ő uruknak, ami történt. Akkor az úr előhivatta őt és azt mondta neki:

— Gonosz szolga, minden adósságodat elengedtem neked, mert rimánkodtál! Hát nem kellett volna-e neked könyörülnöd a te szolgatársadon, amint én is könyörültem rajtad?

És megharagudván az ő ura, átadta őt a poroszlók kezébe, míg meg nem fizeti, amivel tartozik.

— Ekképen cselekszik a mennyei Atya is ti veletek, ha szivetekből meg nem bocsátjátok, kiki az ő atyafiának, az ő vétkeit. (Máté ev. 18, 23–35.)

Te mindennap hozzám
Kegyelmes vagy Istenem:
Hát én ne legyek-e
Ahoz, ki vét ellenem?
Ne szeressem-e azt,
A kinek atyja vagy,
S a kihez jóvoltod,
Mint én hozzám, oly nagy?!

(Dallama: Isten, óh szent Isten.)

Jézus mondásai a megbocsátásról.

(Olvasmányul.)

1. Péter apostol egyszer azt kérdezte Jézustól:

— Uram, hányszor vétkezhetik az én atyámfia ellenem és hányszor bocsássak meg neki? Hétszer is?

Jézus így felelt:

— Nem mondom, hogy hétszer is, hanem még hetvenhétszer is! (Máté ev. 18, 21—22.)

2. Jézus egyszer így szólt:

— Ha megbocsátjátok az embereknek az ő vétkeiket, nektek is megbocsát a ti mennyei Atyátok. Ha pedig meg nem bocsátjátok az embereknek az ő vétkeiket, a ti mennyei Atyátok se bocsátja meg a ti vétkeiteket. (Máté ev. 6, 14—15.)

3. Jézus egyszer ezt mondotta:

— Ha a te ajándékodat az oltárra viszed és ott eszedbe jut, hogy atyádfiának panasza van reád: hagyd ott az oltár előtt a te ajándékodat, menj, békélj meg előbb a te atyádfiával és akkor visszajöve vidd fel a te ajándékodat.

— Légy békülékeny a te vádlóddal szemben hamarosan, míg úton vagy vele, nehogy vádlód a bíró kezébe adjon, a biró pedig a poroszlókéba és börtönbe vettessél. (Máté 5, 23—25.)

Tanács.

Kiket szeretsz s a kik szeretnek,
Ha megbántnak, ha megsebeznek:
Ne haragudj rájuk sokáig.
De öntsd ki szived s ha letörléd
A fájdalom kicsordult könnyét:
Bocsács meg, hidd, enyhedre válik.

Óh egymást hányszor félreértjük,
Szeretteinket hányszor sértjük,
Bár szivünk éppen nem akarja.
Mi is talán vérzünk a sebben.
Nekünk is fáj még élesebben,
De büszkeségünk be nem vallja.

Ne légy te büszke, légy őszinte,
Hived legott azzá lesz szinte,
Oszlik gyanú, megenyhül bánat,
Oly váratlan jöhet halálunk,
S ha egymástól haraggal válunk:
A sírnál késő a bocsánat!

Gyulai Pál.

TARTALOM.

Az első osztály tananyaga. Lap

Imádságok. Énekek 3
Párhuzamos tananyag 5
A családról 7
A szülők és gyermekek 12
A testvérek 15
A munka és az imádság 23

A második osztály tananyaga.

A legjobb atya az Isten 30
A megtévedt gyermek: az ember 39
A testvérek kötelességei 43

M. KIR. ERZSÉBET
TUD. EGYETEM
KÖNYVTÁRA.